

Öcalan ve PKK'lılar parti üyesi olabilir

Paketten çıkan sürpriz düzenlemeye göre terör hükümlüsü Öcalan başta olmak üzere hükümlü statüsündekiler ve dağdan inecek PKK'lılar siyasi partilere üye olabilecek...

Hükümetin bir süre önce açıkladığı, çözüm süreci açısından büyük önem taşıdığı belirtilen ancak yetersiz bulunarak eleştirilen, "demokratikleşme paketi" dün TBMM'ye sevk edildi. TBMM Başkanlığı'na sunulan 17 maddelik

pakette şu düzenlemeler yer aldı:

- * KÜRTÇE PROPAGANDA: Seçimlerde Kürtçe propaganda yapılabilecek.
- * EŞBAŞKANLIK: Siyasi partiler artık eşbaşkanlık sistemine geçebilecek. Eşbaşkanlar 2 kişiden fazla olmayacak. Bugüne kadar sadece BDP bu sistemi uyguluyordu.
- * BELDEDE TEŞKİLAT KURULMAYACAK: Beldelerde teşkilat kurulma zorunluluğu kalkacak. Böylece yeni kurulan partilerin seçimlere girmesi kolaylaşabilecek.
- * YÜZDE 3 OY ALANA EN AZ 1 MİLYON TL YARDIM: Milletvekili genel seçiminde toplam geçerli oyların yüzde 3'nden fazmasını alan siyasi partilere Hazine yardımı yapılacak. Bu yardım 1 milyon TL'den az olamayacak. Halen yüzde 7'nin üzerinde oy alan partilere Hazine yardımı yapılıyor. Ancak BDP son genel seçime bağımsız adaylarla katıldığı için yine bu Hazine yardımından yararlanamayacak.
- * MİTİNG YERİ ORTAK BELİRLENECEK: İl ve ilçelerde miting yeri ve güzergâhı artık, TBMM'de grubu bulunan partilerin il ve ilçe temsilcileri ile en çok üyeye sahip üç sendika ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları temsilcilerinin görüşü alınarak illerde vali, ilçelerde kaymakamlar tarafından belirlenecek. Yürürlükteki düzenlemeye göre bu kararı halen valilikler ve kaymakamlıklar veriyor.
- * YAŞAMI ZORLAŞTIRMA KRİTERİ: İl ve ilçenin büyülüğu ve gelişmişliği dikkate alınarak birden fazla toplantı ve gösteri yürüyüşü yer ve güzergâhı belirlenebilcek. Ancak Düzenleme Kurulu kamu düzeni ve genel asayı bozmayacak ve vatandaşların günlük yaşamını zorlaştırmayacak şekilde belirlenen yer ve güzergâhlardan birisini tercih edebilecek. Toplantı ve gösteri için "günlük yaşamı zorlaştırmama" kriteri getirilmesi özellikle Beyoğlu, Kadıköy, Kızılay gibi meydanlardaki eylemlerin

tamamının yasaklanmasına yol açabilecek.

* GÜNEŞ BATANA KADAR: Açık hava mitingleri, artık güneş batmadan önce dağılacak şekilde, kapalı yerlerde ise saat 24'e kadar yapılacak. Böylece bu yasağı ihlal ettiği gerekçesiyle onlarca milletvekilinin hakkında düzenlenen fezlekeler düşmüş olacak.

Yürürlükteki yasa güneş batmadan bir saat önce ve kapalı yerlerde saat 23'e kadar sınır koymasına rağmen, son dönemde bu sınırlamalar uygulamada gevşetilmiştir.

* GÖSTERİCİLER FİŞLENECEK: Bütün toplantı ve gösterilerde katılımcıların ve konuşmacıların ses ve görüntüleri kolluk tarafından kaydedilebilecek. Elde edilen kayıt ve görüntüler, şüphelilerin ve suç delillerinin tespiti dışında başka bir amaçla kullanılamayacak. Böylece mitinglerde olay çıkan ve suç işleyenlerin takibi kolaylaşacak. Ancak bu düzenleme de her türlü toplantıda polisin açık veya gizli kayıt yapmasına yol açacağı gerekçesiyle eleştirildi.

* AMACI DIŞINA ÇIKARSA POLİS DAĞITACAK: Düzenleme Kurulu mitingen amacı dışına çıktıgı veya düzen içinde gerçekleşmesini imkansız gördüğü taktirde dağılma kararı alacak ve durumu derhal yetkili kolluk amirine bildirecek. Toplantının dağıtilması kararını hükümet komiseri değil, siyasi partilerin temsilcilerinin de bulunduğu Düzenleme Kurulu karar verecek. Düzenleme Kurulu, bu görevini yerine getirmemesi halinde, durum yetkili kolluk amiri tarafından Vali veya kaymakamlara bildirilecek ve kararı bu makamlar verecek. Karar verilmesi halinde dağıtma işlemini polis gerçekleştirecek.

* ÖZEL OKULLarda KÜRTÇE EĞİTİM: Özel kurslar dışında artık Kürtçe başta olmak üzere farklı dil ve lehçelerde eğitim yapılabilecek özel okullar açılabilicek. Bu kurumlarda eğitimi ve öğretimi yapılacak dil ve lehçelere Bakanlar Kurulu karar verecek.

* BAŞÖRTÜSÜNÜ ENGLELEYENE HAPİS: TCK'nın "Eğitim ve Öğretim Hakkını" düzenleyen 112. maddesinde yapılan değişiklikle; her türlü eğitim ve öğretim faaliyetlerine, kişinin eğitim ve öğretim hakkını kullanmasına, öğrencilerin toplu oturdukları binalara girilmesi ve kalınmasına engel olanlara 2 yıldan 5 yıla kadar hapis cezası verilecek.

* GEZİ EYLEMLEMCİLERİNCE CEZA: Tasarıyla, Gezi Parkı, ODTÜ ve HES gibi gerçekleştirilen eylemlere yönelik cezai önlemler de alındı. Gezi Parkı ve ODTÜ'de olduğu gibi bir kamu kurumu tarafından yürütülen projenin hayatı geçirilmesi gibi faaliyetleri engelleyenlere 2 yıldan 5 yıla kadar hapis cezası verilecek.

* KİMLİK VERMEYEN YANACAK: TCK'ye eklenen yeni bir hüküme; kamu kurumlarında veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında verilen ya da kamu makamlarının verdiği izne dayalı olarak sunulan hizmetlerden yararlanılmasına engel olunması halinde, fail hakkında 2 yıldan 5 yıla kadar hapis cezası verilecek. Böylece bir süre önce gündeme gelen türbanlı avukata

Türkiye Barolar Birliği'nin kimlik vermemesi gibi uygulamalar 5 yıla kadar hapisle cezalandırılabilecek.

* OKUL VE İŞYERİNDE NAMAZ: TCK'nın "inanç, düşünce ve kanaat hürriyetini" düzenleyen 115. maddesine yapılan ekleme ile okul ve işyerlerinde namaz kılma başta olmak üzere dini inancın yerine getirilmesinin önü açılıyor. Maddeye yapılan ekleme ile, "dini inancını gereğinin yerin getirilmesinin, cebir veya tehdit kullanılarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla" engelleyenler 1 yılda 3 kadar hapis cezasıyla yargılanacak.

* YAŞAM TARZINA GÜVENCE: Yine TCK'nın "inanç, düşünce ve kanaat hürriyetini" düzenleyen maddeye yapılan ekleme ile yaşam tarzı güvence altına alınıyor. "İnanç, düşünce veya kanaatlerinden kaynaklanan yaşam tarzına ilişkin tercihlerine müdahale eden veya bunları değiştirmeye zorlayanlar" 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılacak.

* NEFRET SUÇUNA YETERSİZ CEZA: Tasarıyla nefret suçu TCK'ya girecek. TCK'nın 122. maddesinin "ayrımcılık" olan başlığı, "Nefret ve ayrımcılık" olarak değiştirildi. Maddedeki "din, dil, mezhep" kriterlerine "milliyet" kavramı da eklenirken, nefret ve ayrımcılık suçuna verilen 6 aydan 1 yıla kadar verilen hapis cezası, 1 yıldan 3 yıla kadar hapis olarak yeniden belirlendi. Tasarı beklenenin aksine ırkı ya da milliyeti nedeniyle işlenen yaralama, öldürme, hakaret gibi suçlarda artırılmış yapılması konusunda düzenleme içermiyor. Cinsel yönelimdeki kişilere yönelik ayrımcılık da pakete girmedи.

* TÜRKÇE OLMAYAN KÖY İSİMLERİ: Tasarıyla İller İdaresi'nin köy adlarının değiştirilmesini zorunlu kılan ifade çıkarıldı. 1949'daki düzenlemenin kaldırılması Türkçe olmayan köy isimlerinin değiştirilmesini engelleyecek. Ancak daha önce değiştirilen isimler için yeni bir düzenleme yapılmadı.

* ÖCALAN'A SİYASET YOLU: Tasarının yürütürülükten kaldırılan hükümler bölümünde, İmralı Cezaevi'nde tutuklu bulunan Abdullah Öcalan ve dağdan inmesi beklenen PKK'lılara siyaset yapma yolu açılıyor. Siyasi Partiler Kanunu'nun "siyasi partilere üyeliği" yasaklayan hükümler arasından "terör eyleminden mahkum olma" kriteri kaldırılıyor. Böylece Öcalan veya dağdan inen PKK'lilar BDP veya HDP başta olmak üzere istedikleri partiye üye olarak siyaset yapabilecekler. Paketle, "kamu hizmetlerinden yasaklı olanların", yani yüz kızartıcı suçlar, kaçakçılık, ihalelere fesat veya devlet sırlarını açığa vurma suçlarından mahkûm olanlar, taksirli suçlar hariç 5 yıl veya daha fazla hapis cezasına mahkûm olanların, devlete karşı işlenen suçlardan mahkûm olanların ve terör eyleminden mahkûm olanların siyasi parti üyeliği yasağı kalkacak.

* RÜŞVETÇİ DE PARTİYE ÜYE OLABİLECEK: Aynı maddedeki düzenlemeye göre, artık, "Kamu hizmetinden yasaklılar, basit ve nitelikli zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik,

inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçları, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma veya devlet sırlarını açığa vurma suçlarından biriyle mahkum olanlar, taksirli suçlar hariç 5 yıl ağır hapis veya 5 yıl ve daha fazla hapis cezasına mahkum olanlar" da siyasi partilere üye olabilecek.

* FITRE VE ZEKÂT SOSYAL YARDIMLAŞMAYA GİTMESİCEK:

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu'nun, "Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının Gelirlerini" düzenleyen maddeden, "her nevi fitre, zekat, kurban derileri ve bağırsak yardımları" hükmü çıkarıldı.

* ŞAPKA VE ALFABE CEZASI KALKTI: TCK'nın "Şapka ve Türk Harfleri" başlığıyla maddesi yürürlükten kaldırılacak. Böylece yasak olmasına rağmen uygulaması yapılamayan şapka takma zorunluluğu ile alfabede x, q, w gibi harflerin kullananlara verilmesi öngörülen 2 aydan 6 aya kadar hapis cezası kalkmış olacak.